

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

ПРОГРАМА
вступного іспиту до аспірантури з
«ІНОЗЕМНОЇ МОВИ»

для спеціальностей:

017 Фізична культура і спорт
014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
227 Терапія та реабілітація
242 Туризм і рекреація
241 Готельно-ресторанна справа
073 Менеджмент

ЛЬВІВ-2023

Укладачі:

О. В. Романчук д.пед.н., проф., завідувач кафедри української та іноземних мов;

У.М. Проценко к.пед.н., доц. кафедри української та іноземних мов;

О. В. Матвіяс старший викладач кафедри української та іноземних мов;

Р. С. Коваль к. філол. н., доц. кафедри української та іноземних мов;

Л. О. Свищ к.пед.н., старший викладач кафедри української та іноземних мов.

Вступ

Сучасна парадигма освіти розглядає іноземну мову як важливий засіб міжкультурного спілкування. Такий підхід зорієнтовує процес навчання на формування у абітурієнтів вищих закладів освіти здатності до соціального контакту з представниками іншої лінгвокультури в найтиповіших ситуаціях мовленнєвої взаємодії. Досягнення цього рівня сформованості навичок та вмінь забезпечується взаємопов'язаним комунікативним, когнітивним і соціокультурним розвитком.

Пропонована програма розроблена відповідно до постанови КМУ від 23 березня 2016 р. «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B2).

Зміст завдань для здійснення контролю якості сформованості іншомовної комунікативної компетенції уніфікується за видами і формами виконання та враховує особливості англійської, німецької, французької мови.

Об'єктами контролю є читання і письмо як види мовленнєвої діяльності, а також лексичний і граматичний аспекти іншомовної комунікації (використання мови).

Зміст тестових завдань подається на автентичних зразках літературного мовлення, прийнятого у Великій Британії, Франції, Німеччині.

Завдання для визначення рівня сформованості іншомовної компетенції в читанні орієнтується на різні його стратегії: з розумінням основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчаюче читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання). Джерелами для добору текстів слугують інформаційно-довідкові, рекламні, газетно-журнальні матеріали, уривки з художніх творів, зміст яких узгоджується з навчальною програмою. Тексти (для ознайомлювального читання) можуть містити незнайомі слова – до 5%, а для вивчаючого та вибіркового читання – до 3%, про значення яких можна здогадатись із контексту, за словотворчими елементами, за співзвучністю з рідною мовою (слова-інтернаціоналізми). Загальний обсяг текстів не перевищує 1500 слів.

Завдання для визначення рівня сформованості компетенції в письмі зорієнтовані на виконання комунікативно-творчих видів діяльності: писати

повідомлення, опис, роздум на різні теми, пов'язані з інтересами та комунікативними потребами, що узгоджуються із змістом навчальної програми. Загальний обсяг письмового завдання не менше 120 слів.

Контроль лексичної та граматичної компетенції (використання мови) передбачає визначення рівня сформованості мовних навичок: здатності самостійно добирати і формоутворювати лексичні одиниці та граматичні явища відповідно до комунікативних потреб спілкування у межах сформульованих завдань. Основними засадами для вибору видів і змісту тестів слугують завдання комунікативно-когнітивного спрямування.

Загальна характеристика основних складових тесту

Частина I. Читання

Мета – виявити рівень сформованості вмінь абітурієнтів читати і розуміти автентичні тексти самостійно, у визначений проміжок часу.

Вимоги щодо практичного володіння читанням як видом мовленнєвої діяльності

У тестах оцінюється рівень розуміння тексту, уміння абітурієнта узагальнювати зміст прочитаного, виокремлювати ключові слова та визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Абітурієнт розуміє прочитані автентичні тексти різних жанрів і стилів, що відображають реалії життя та відповідають віковим особливостям; знаходить та аналізує необхідну інформацію, робить висновки з прочитаного; виділяє головну думку/ідею, диференціює основні факти і другорядну інформацію; аналізує і зіставляє інформацію, розуміє логічні зв'язки між частинами тексту.

Абітурієнт читає і розуміє автентичні тексти різних жанрів і видів, розглядаючи їх як джерело різноманітної інформації і як засіб оволодіння нею.

Добір текстів для читання, а також ситуацій для писемного мовлення має здійснюватись відповідно до тематики спілкування, окресленої в Програмі з іноземних мов. Основними критеріями вибору текстів є їхня автентичність, обсяг і відповідність інтересами сучасної молоді.

Форми завдань:

- із вибором правильної відповіді;
- на встановлення відповідності (добір логічних пар);
- на заповнення пропусків у тексті;
- знаходження аргументів та висновків;
- вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв.

Типи текстів

- Статті із періодичних видань;
- загально-наукові тексти;
- листи (особисті, ділові тощо);
- оголошення, реклама;

- особисті нотатки, повідомлення;
- уривки художніх творів

Абітурієнти повинні вміти:

- виокремлювати загальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню і т.д.);
- знаходити загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному житті;
- виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо;
- розрізняти фактографічну інформацію і враження;
- надавати точну та детальну інформацію в текстах, що стосується повсякденного життя, написаних розмовною літературною мовою;
- сприймати точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми;
- розуміти різножанрові тексти, включаючи уривки художніх творів та творів публіцистичного стилю;
- розуміти структуру тексту і розпізнавати зв'язки між його частинами.

Частина II. Використання мови

Мета – визначити рівень володіння лексичним та граматичним матеріалом, що дадуть можливість вільного спілкування.

Вимоги щодо практичного володіння лексичним та граматичним матеріалом

У тестах оцінюється рівень знань лексичного і граматичного матеріалу абітурієнтів. Абітурієнт вмie аналізувати і зіставляти інформацію, добирати синоніми, фразові дієслова відповідно до контексту, розуміє логічні зв'язки у тексті.

Форми завдань

– із вибором однієї правильної відповіді:

Завдання полягає у тому, щоб абітурієнт вибрав одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих варіантів відповідей.

– заповнення пропусків у тексті:

Завдання полягає в тому, щоб абітурієнт заповнив пропуски в тексті, використовуючи запропоновані слова або словосполучення. Вибір здійснюється відповідно до мети, знань, навичок та вмінь, що перевіряються з лексики чи граматики.

Забезпечення

Автентичні тексти невеликі за обсягом.

Завдання завжди пов'язані із ситуаціями спілкування.

Абітурієнти повинні вміти:

– ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові лексичних одиниць та граматичних конструкцій в процесі писемного спілкування.

У тестах використовуються зразки писемного мовлення країни, мова якої вивчається. Уміння абітурієнтів перевіряються за допомогою тестових завдань множинного вибору (з вибором однієї правильної відповіді).

Тест складається із коротких текстів/уривків текстів обсягом до 200 слів та завдань, які перевіряють їх розуміння.

Частина III. Писемне мовлення

Мета – визначити рівень сформованості у абітурієнтів вмінь, необхідних для вирішення на письмі комунікативних завдань, що пов'язані із повсякденним життям.

Вимоги щодо практичного володіння письмом як видом мовленнєвої діяльності

У тесті перевіряється вміння здійснювати спілкування у писемній формі відповідно до поставлених комунікативних завдань.

Абітурієнт володіє функціональними стилями писемного мовлення в межах, визначених Програмою загальноосвітніх навчальних закладів з іноземних мов, що також відповідає Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти (рівень B2).

Абітурієнт уміє писати особисті і ділові листи, використовуючи формули мовленнєвого етикету, прийняті в країнах, мова яких вивчається, розповідаючи про окремі факти та події свого життя, висловлюючи власні міркування і почуття, описуючи плани на майбутнє та запитуючи аналогічну інформацію, а також передавати повідомлення у вигляді записки довільної форми.

Абітурієнт уміє повідомити про перебіг подій, описати людину або предмет; написати повідомлення про побачене, прочитане, почуте; уміє обґрунтувати власну точку зору.

Завдання для писемного мовлення формулюється у вигляді мовленнєвих ситуацій, у змісті яких мають бути чітко визначені мета і об'єкт спілкування. Вибір комунікативної ситуації передбачає міжкультурне спілкування, і відтак зміст мовленнєвих ситуацій має включати соціокультурні особливості країни, мова якої вивчається і України.

Обсяг письмового висловлювання складає не менш ніж 120 слів.

Форма завдання

Ця складова частина тесту передбачає створення власного письмового висловлювання відповідно до запропонованої комунікативної ситуації. Від

абітурієнтів вимагається написати власне письмове висловлювання на основі конкретної ситуації і направляючих вказівок: письмових підказок (повідомлень, листів, оголошень, реклами тощо).

Абітурієнти повинні вміти:

- писати розповідь, передавати/розказувати про перебіг подій, описати людину, предмет;
- передати особисті повідомлення в короткому листі відповідного зразка або в довільній формі, щоб сформулювати запрошення, описати почуття, привітати з успіхом, подякувати, вибачитися чи запропонувати допомогу або відповісти на повідомлення такого типу;
- висловити свою точку зору та аргументувати її.

Від абітурієнтів вимагається написати іноземною мовою особистого листа, повідомлення статтю, висловлюючи власні думки.

Від абітурієнтів очікується адекватне використання лексики та граматики відповідно до заданої комунікативної ситуації та з використанням відповідного стилю. Їм також потрібно вміти передавати власну точку зору, ставлення, особисті відчуття та робити висновки

Англійська мова

Вимоги щодо володіння мовною компетенцією

Морфологія

Іменник. Вживання іменників у однині та у множині.

Використання іменників у ролі прикметників. Присвійний відмінок.

Артикль. Основні випадки вживання означених і неозначених артиклів.

Нульовий артикль.

Прикметник. Вживання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Займенник. Види займенників. Вживання займенників.

Дієслово. Видо-часові форми дієслова в активному та пасивному стані.

Умовні речення (0, I, II, III типів). Наказовий спосіб дієслів. Правильні та неправильні дієслова. Безособові форми дієслова та їх конструкції. Герундій. Модальні дієслова. Participle I, Participle II.

Фразові дієслова з: get, be, look, keep, go, come, take, run, turn, call, break, give, put, make, clear, cut, fall, hold, let, hand.

Структура *to be going to do smth.*

Прислівник. Вживання ступенів порівняння прислівників. Прислівники місця і часу Основні прислівникові звороти.

Quantifiers/Intensifiers (*quite, a bit, etc*)

Числівник. Кількісні та числівники. Порядкові числівники.

Прийменник. Види прийменників. Вживання прийменників.

Частка. Особливості вживання *to* з дієсловами.

Сполучники. Вживання сполучників сурядності та підрядності.

Синтаксис

- Структура різних типів речень.
- Прості речення.
- Безособові речення.
- Складні речення (складносурядні і складнопідрядні).

Пряма і непряма мова.

- Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.

Словотворення

Слова, утворені від відомих коренів за допомогою суфіксів іменників, прикметників і дієслів; префіксів прикметників і дієслів.

Лексичний мінімум (2500 слів)

Лексичний мінімум вступника складає 2500 одиниць, відповідно до тематики ситуативного спілкування, передбаченої Програмою загальноосвітніх навчальних закладів з іноземних мов (рівень стандарту)

Німецька мова

Вимоги щодо володіння мовною компетенцією

Морфологія

Артикль. Основні випадки вживання означених і неозначених артиклів. Випущення артикля. Відмінювання артикля.

Іменник. Вживання іменників у однині та у множині. Складні іменники. Відміни іменників.

Прикметник. Вживання прикметників. Ступені порівняння прикметників. Відміни прикметників.

Займенник. Види займенників. Вживання займенників. Відмінювання займенників.

Дієслово. Видочасові форми дієслова в активному та пасивному стані.

Наказовий спосіб дієслів. Правильні та неправильні дієслова. Допоміжні дієслова haben, sein, werden. Безособові форми дієслова та їх конструкції. Модальні дієслова. Partizip I, Partizip II.

Керування дієслів: sich beschäftigen mit Dat., Angst haben vor Dat., sprechen über Akk., gratulieren Dat.

Прислівник. Вживання ступенів порівняння прислівників. Прислівники місця і часу.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники.

Прийменник. Види прийменників. Вживання прийменників.

Сполучники. Вживання сполучників сурядності та підрядності.

Синтаксис

- Структура різних типів речень.
- Прості речення.
- Безособові речення.
- Складні речення (складносурядні і складнопідрядні).

Пряма і непряма мова.

- Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.

Словотворення

Слова, утворені від відомих коренів за допомогою суфіксів іменників,

прикметників і дієслів; префіксів прикметників і дієслів.

Лексичний мінімум (2500 слів)

Лексичний мінімум вступника складає 2500 одиниць, відповідно до тематики ситуативного спілкування, передбаченої Програмою загальноосвітніх навчальних закладів з іноземних мов (рівень стандарту).

Французька мова

Вимоги щодо володіння мовною компетенцією

Морфологія

Іменник. Рід іменників. Вживання іменників у однині та у множині.

Артикль. Означений, неозначений і частковий артиклі. Вживання артиклів.

Прикметник. Якісні прикметники та означальні або займенникові прикметники. Жіночий рід прикметників. Множина прикметників. Узгодження прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Займенник. Особові, присвійні, вказівні, відносні, питальні та неозначені займенники.

Дієслово. Дієвідміни. Заперечна форма дієслова. Безособовий зворот il y a. Безособові дієслова. Займенникові дієслова. Часи дійсного способу. Наказовий спосіб дієслова. Активний та пасивний стан дієслова. Умовний спосіб. Le subjonctif. Participe passé.

Прислівник. Місце прислівників у реченні. Утворення прислівників. Ступені порівняння прислівників.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники.

Прийменник. Види прийменників. Вживання прийменників.

Сполучники. Вживання сполучників.

Синтаксис

- Структура різних типів речень.
- Порядок слів у простому реченні.
- Речення з питальним зворотом est-ce que.
- Питальне речення з простою та складною інверсією.
- Інфінітивний зворот.
- Абсолютний дієприкметниковий зворот.
- Узгодження часів.

Пряма і непряма мова.

- Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.

Словотворення

Основні види словотворення.

Лексичний мінімум (2500 слів)

Лексичний мінімум вступника складає 2500 одиниць, відповідно до тематики ситуативного спілкування, передбаченої Програмою загальноосвітніх навчальних закладів з іноземних мов (рівень стандарту).

Характеристика тесту

Зміст тесту відповідає Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти рівень B 2 (англійська мова – TOEFL, International English Language Testing System, Cambridge English Language Assessment; німецька мова – das Goethe-Zertifikat B2; французька мова – DELF B2 - Diplôme d'Etudes en Langue Française B2).

Тест складається з трьох частин:

На виконання тесту відведено **120 хвилин**.

Тест складається із завдань чотирьох форм:

1. **Завдання на встановлення відповідності.** У завданнях запропоновано дібрати заголовки до текстів/частин текстів з поданих варіантів; твердження/ситуації до оголошень/ текстів; запитання до відповідей або відповіді до запитань. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт установив правильну відповідність і позначив правильний варіант відповіді в бланку відповідей.

2. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді.** До кожного завдання подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей.

3. **Завдання на заповнення пропусків у тексті.** У завданнях запропоновано доповнити абзаци/речення в тексті реченнями/частинами речень, словосполученнями/словами з поданих варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильний варіант відповіді в бланку відповідей.

4. **Завдання з розгорнутою відповіддю.** Завдання передбачає створення абітурієнтом на бланку відповіді власного висловлення в письмовій формі відповідно до запропонованої комунікативної ситуації.

Критерії оцінювання

За правильне (частково правильне) виконання завдань можна отримати такі результати (бали):

- за завдання на встановлення відповідності **2 тестових бали**;
- за завдання з вибором однієї правильної відповіді **2 тестових бали**;
- за завдання на заповнення пропусків у тексті **2 тестових бали**;
- за завдання з розгорнутою відповіддю **0 – 14 тестових балів**.

Максимальна кількість балів на іспиті – 100, відповідно оцінювання завдань здійснюється за такою шкалою:

КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	ОЦІНКА
90 – 100 балів	відмінно
75 – 89 балів	добре
74 – 61 балів	задовільно
60 балів і менше	незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Англійська мова

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. / Наук.ред. С.Ю. Ніколаєва. – К.:Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. FCE Practice Em Papers 1 Virginia Evans, Express Publishing, 2019, 167p.
3. FCE Practice Em Papers 2 Virginia Evans, Express Publishing, 2019, 167p.
4. *Murphy Raymond* English Grammar in Use. For Pre-intermediate Students: Підручник. – Cambridge: Cambridge University Press, 1992. – 328 p.
5. Pohl Alison. Test Your Business English. Hotel and Catering. – Published by Penguin Books, 1996. – 82 p.
6. Hornby A.S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. - Oxford: Oxford University Press, 1995. – 1430 p.
7. Macmillan Essential Dictionary for Learners of English. – Oxford: Macmillan Education, 2018. – 861 p.

Німецька мова

1. Übungsgrammatik für die Mittelstufe. Deutsch als Fremdsprache / Axel Hering, Dr. Magdalena Matussek, Dr. Michaela Perlmann-Balme. – Hueber. – ISBN 978-3-19-031657-1
2. Практична грамати́ка німецької мови : [навч.пос. для студентів та учнів] / Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О. Зеленко Т.Д., Кучинський Б.В., Білоус О.І., Артамоновська С.П. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. – 400 с.
3. Borysko N. Deutsch ohne Probleme / N. Borysko. – Tom 1. – Kyiv, 2008. – 480 с.
4. Goethe-Zertifikat B2. Modellsatz. / Goethe-Institut. – München, 2007 – 47 S.
5. Die grosse Grammatik Deutsch. Das umfassende Nachschlagewerk / Hardcover. – 655 S.

Французька мова

1. Baptiste Aurélien, Marty Roselyne. Réussir le DELF B2. – Paris: Didier, 2010. – 165 p.

2. Dupleix D., Megre B. Production écrite. Niveaux B1-B2. – Paris: Didier, 2007. – 120 p.
3. Dupoux B., Havard A.-M., Martial M., Weeger M. Réussir le DELF B2. – Paris: Didier, 2007. – 175 p.
4. Jamet M.-Ch. Préparation à l'examen du Delf B2. – Paris: Hachette, 2008. – 160 p.